

EXCELENȚEI SALE

DOMNULUI VICTOR PONTA,

PRIMUL MINISTRU AL ROMÂNIEI

DOMNULE PRIM-MINISTRU,

Federația Sindicatelor din Educație „SPIRU HARET” vă aduce în atenție situația deosebit de gravă în care se află învățământul românesc. Aceasta a revenit în prim-plan printr-un regretabil show mediatic vizând școala românească, la care au participat, din păcate, unele instituții ale statului.

Acest spectacol a venit să arate încă o dată, dacă mai era nevoie, că, în România, învățământul, domeniu strategic al oricărei națiuni și prioritate națională, suferă și este măcinat în substanța sa de diverse maladii, intra și extra sistemice. Este un lucru evident. Îl știm și noi, îl știți și dumneavoastră. De fapt, îl știu toți românii, inclusiv politicienii. De la părintele care aleargă luni bune pentru a-și înscrie copilul la grădiniță, până la cadrul didactic – care, atunci când primește salariul, nu știe ce să facă mai întâi cu puținii bani câștigați – la societatea civilă și, chiar la beneficiarul direct, elevul (pus formal în diferite roluri de decizie), cu toții ne plângem de calitatea învățământului. Cu toate acestea niciun factor de decizie nu își asumă rezolvarea acestor probleme.

Această stare de criză a învățământului românesc devine evidentă pentru toată lumea și pentru toate structurile societății, din păcate, abia în „momentele critice”, respectiv evaluarea națională și examenul de bacalaureat.

Cauzele care au condus la această situație sunt multiple.

Vorbind strict despre examenul de bacalaureat, factorii de decizie ar trebui să conștientizeze „prăpastia” între intrările și ieșirile din sistem, pe diferite paliere/aspecte: elevi care devin liceeni fără a fi promovați evaluarea națională și care, la absolvirea liceului, răspund la examenul de bacalaureat pe aceeași programă la diferite discipline și trebuie să demonstreze același nivel de competență cu elevii care

---

str. Tunari, nr. 41, sect.2, București-Romania, tel. 004.021.2102409, fax.004.021.2104165

str. Justiției, nr.65, sect.4, București-Romania, tel. 004.021.3371140, fax.004.031.8150025

email: office@fsespiruharet.ro, fsispiruharet@fsispiruharet.ro, office@fen.ro

au promovat evaluarea națională; ceea ce studiază efectiv în liceu conform planurilor cadru pe filiere și specializări și ceea ce li se cere prin probele și programa examenului de bacalaureat (de exemplu, la liceele tehnologice 2/3 din timpul de studiu este alocat modulelor de specialitate, cunoștințe complet nevalorificate în examenul de bacalaureat); așteptările elevului de liceu și lipsa de perspectivă absolventului de liceu, etc.

În opinia noastră, rupturile pe care le-am enunțat în paragraful anterior se datorează, în bună măsură, continuii „reformelor” la care a fost supus în ultimele două decenii sistemul de învățământ preuniversitar. Se poate lesne observa că fiecare guvernare și fiecare ministru al educației au venit cu propria lor variantă de reformă, fără a avea o viziune de ansamblu și fără ca cei care le-au succedat la guvernare / în scaunul ministerial să facă un efort minim de reflecție asupra continuității aplicării, respectiv realizării proiectelor și programelor inițiate de antecesori. Rezultatele: dispariția învățământului profesional; abandon școlar la cote alarmante; învățământ rural lipsit de viabilitate; lipsa de atractivitate a profesiei didactice; birocratizarea excesivă a sistemului; percepția preponderent negativă a comunității asupra sistemului educațional – și lista poate continua în același registru.

O altă cauză, domnule prim-ministru, este legată de dezinteresul părinților față de pregătirea curentă a propriilor copii, dublată de implicarea acestora în deformarea scării de valori și a finalităților educației (în tot „spectacolul” mitei de la bacalaureat, unul dintre actorii principali este reprezentat de acei părinți care au dorit să își „scape” copiii de „stresul” examenului de maturitate). Ori, în ultimii ani, campaniile mediatice, dar și mesajele transmise de politicieni au lansat ideea că vinovații principali sunt dascălii, care sunt dezinteresați și nu își mai fac datoria. Nu spunem că nu sunt astfel de cazuri, însă majoritatea corpului profesoral continuă să-și facă datoria, cu toate că satisfacțiile sunt din ce în ce mai puține. Și asta, în condițiile în care nici măcar părinții nu îi mai susțin, lăsând toată educația în seama școlii, uitând că un elev este în școală cinci - șase ore pe zi, restul reprezentând timp petrecut în familie. Indiferent de cât și-ar dori, dascălul nu poate fi în același timp și profesor, și părinte pentru 30 de elevi.

O altă cauză a agravării situației din învățământul preuniversitar este politizarea excesivă a sistemului. S-a creat o mafie în jurul numirilor de directori și inspectori școlari / inspectori școlari generali; sunt situații în care persoanele numite în diverse funcții de conducere din Educație nu au nici măcar pregătirea minimă cerută de lege și nici nu au autoritatea profesională și morală necesare în fața corpului profesoral. Calitatea managementului în sistemul de învățământ preuniversitar nu este

dependentă direct proporțional (așa cum induc ultimele reglementări legislative) de ponderea reprezentanților comunității, ci, în primul rând, de calitatea reprezentanților școlii în organismele de conducere, de probitatea și autoritatea profesională și morală ale acestora. Ori, în condițiile actuale, ale politizării excesive și ale desconsiderării calității profesionale a candidaților la funcțiile de conducere, de îndrumare și de control, managementul unității de învățământ nu are, de cele mai multe ori, cum să fie performant.

Poate cea mai importantă dintre cauze este, însă, cea legată de finanțare, sau, mai bine zis de subfinanțarea cronică a sistemului de învățământ. Niciodată sistemul educațional nu a primit fondurile de care are nevoie. Și, din puținul pe care l-a primit învățământul, o mare parte a fost redirecționată către firmele unor apropiați ai diverselor partide. Astfel de exemple, de bani iroșiți, se pot vedea la tot pasul. Iată doar câteva: prețurile exagerate practicate de majoritatea firmelor care furnizează diverse produse și servicii unităților de învățământ de nivel preșcolar (și nu numai); facturile tăiate pentru miile de metri pătrați de termopan, de gresie și de faianță pentru unități în care nu se mai desfășoară în prezent proces educațional; efectuarea de mântuială a unor lucrări de reparații/consolidări, care trebuie refăcute în anul următor; decontarea transportului elevilor la prețuri nejustificat de mari, nerealiste – caz prezentat și de dumneavoastră.

Tot în plan financiar, o altă problemă o reprezintă cheltuielile de personal. Am ajuns să fim pe ultimul loc în Europa în ceea ce privește procentul din PIB alocat salariilor cadrelor didactice. Dacă în țări precum Bulgaria, Slovacia, Cehia sau Ungaria se cheltuiește între 2,3 și 2,7 % din PIB, în România cheltuielile se ridică la doar 1,9 % din PIB. Putem vorbi, deja, de sărăcie în rândurile unei părți semnificative a angajaților din învățământ ori, în această situație, este din ce în ce mai greu să le cerem acestora performanță, corectitudine și calitate. Dintr-o primă lectură a grilelor de salarizare, este evident că debutanții în profesia didactică au salarii care nici măcar nu acoperă traiul de zi cu zi. Mai mult, în ce măsură putem vorbi, domnule prim-ministru, de motivarea celor mai buni absolvenți de învățământ superior de a alege cariera didactică, dacă în acest moment un profesor gradul I, vechime peste 30 de ani, cu gradație de merit și alte titluri onorifice acordate de Statul Român, ai cărui elevi obțin de ani de zile premii la concursuri naționale și internaționale în specialitate, are în prezent un salariu sub 2000 de lei?

Domnule prim-ministru, având în vedere cele menționate mai sus, Federația Sindicatelor din Educație „Spiru Haret“ consideră că aveți șansa de a fi întâiul premier care poate și trebuie să readucă învățământul *la o stare de normalitate*.

---

str. Tunari, nr. 41, sect.2, București-Romania, tel. 004.021.2102409, fax.004.021.2104165

str. Justiției, nr.65, sect.4, București-Romania, tel. 004.021.3371140, fax.004.031.8150025

email: office@fsespiruharet.ro, fsispiruharet@fsispiruharet.ro, office@fen.ro

Subliniem, încă odată, că demersul organizației noastre nu se dorește o pledoarie în favoarea celor care vor fi dovediți că au fraudat examenul de bacalaureat, chiar dacă este inițiat în contextul incidentelor regretabile derulate săptămâna trecută.

Ținând cont de condițiile actuale, dar și de importanța care ar trebui acordată învățământului, vă propunem spre reflecție următoarele soluții pe care le-am identificat în urma dezbaterilor avute cu reprezentanții acestuia în ultimii ani:

În ceea ce privește finanțarea, considerăm că este obligatoriu ca învățământul să primească, începând de anul viitor, procentul din PIB stabilit prin lege. În același timp, se impune renunțarea la finanțarea per elev. Acest lucru poate conduce direct la o salarizare motivantă, pe criterii de performanță pentru resursa umană din sistem, dar și pentru cei care vor să accedă la o funcție didactică. De asemenea, din acest buget consolidat s-ar putea acoperi și programul „Școala după școală“, care ar ajuta atât copiii, cât și părinții.

O altă țintă care trebuie atinsă este depolitizarea sistemului, începând cu managementul acestuia. Este momentul ca selecția inspectorilor școlari / inspectorilor școlari generali să se facă pe criterii apolitice, iar alegerea directorului să se facă din rândul și cu avizul corpului profesoral al unității de învățământ, în baza unui concurs. De asemenea, consiliul de administrație trebuie să fie format în majoritate din angajați ai unității de învățământ, care cunosc cel mai bine problemele instituției și pot acționa în consecință.

În privința reformei învățământului, pe lângă schimbările de curriculum anunțate deja de ministrul educației, credem că este nevoie de reînființarea școlilor profesionale și de stimularea agenților economici care să sprijine acest sistem. În plus, este obligatoriu ca ministerul să schimbe sistemul de accesare în treptele superioare de învățământ prin reintroducerea examenului de admitere atât la nivel liceal, cât și la nivel universitar. Această modificare ar crea premisele unei selecții obiective a valorilor printr-o concurență reală și corectă la ambele niveluri, măsură care s-ar dovedi și mai eficientă prin introducerea unui examen de bacalaureat diferențiat / regândirea bacalaureatului ca examen de final de ciclu liceal.

Un alt punct important care trebuie regândit este viața internă a școlii. În primul rând, este necesar ca fiecare părinte să încheie un contract cu școala, prin intermediul căruia să-și cunoască drepturile și îndatoririle pe care le au față de aceasta, atât el, cât și copilul. Pentru a nu ajunge la cazuri mult mai grave decât cele cunoscute până în prezent, este nevoie de o înăsprire a regulamentelor școlare în

privința comportamentului și a ținutei elevilor, cadrelor didactice, precum și de un cod etic al cadrelor didactice.

Nu în ultimul rând, trebuie regândită formarea inițială și continuă a personalului didactic. Aici, avem în vedere reintroducerea formării inițiale a resursei umane necesare educației românești prin intermediul liceelor pedagogice, care trebuie întărite, atât pentru învățământul preșcolar cât și pentru cel primar, precum și inițierea unor programe subvenționate de formare continuă prin facultățile cu profil pedagogic. De asemenea, debirocratizarea efectivă a activității profesorului, reprezintă, în accepțiunea noastră, un element important al creșterii calității actului educațional.

În strânsă relație cu soluția anterioară, apreciem că este nevoie de o transformare a ordinii curriculare existente (încremenite într-o mentalitate depășită de realitățile vieții de zi cu zi), dublate de dezvoltarea profesională a resursei umane din educație centrată pe opțiuni de carieră orizontale, altele decât activitatea didactică la catedră (de exemplu: consiliere de carieră pentru elevi, tutorat/mentorat pentru tinerii profesori aflați la început de carieră, scriere/management de proiecte în beneficiul școlii etc.).

De asemenea, este nevoie de o reevaluare drastică a sistemului de autorizare și acreditare a unităților / instituțiilor de învățământ pentru a elimina, astfel, acele „fabrici de diplome“ de care se vorbește atât de mult, chiar și de către unii dintre foștii miniștri ai învățământului.

Toate acestea nu pot fi realizate fără schimbarea Legii Educației Naționale, lege care a fost asumată de Guvernul Boc și care nu a fost discutată cu actorii sistemului educațional.

Domnule prim-ministru, în cele de mai sus v-am expus, pe scurt, câteva dintre propunerile și soluțiile gândite de corpul profesoral. Sunt și altele pe care dorim să vi le aducem la cunoștință, sens în care vă solicităm o întâlnire în perioada imediat următoare.

Federația Sindicatelor din Educație „SPIRU HARET” a inițiat demersuri similare, în repetate rânduri, în decursul ultimilor 20 de ani, dar niciun guvern postdecembrist nu a dorit să le ia în considerare. Mai mult, într-o perioadă nu foarte îndepărtată, insistența și revendicările noastre au fost considerate jigniri și s-a încercat distrugerea mișcării sindicale din învățământ prin metode care nu au nici o legătură cu un stat democratic.

Vă solicităm, în interesul educației naționale, să treceți de bariera promisiunilor făcute de guvernanții care s-au perindat pe la Palatul Victoria și împreună să realizăm o reformă reală a sistemului educațional.

Cu deosebită considerație,

PREȘEDINTE

Prof. Marius Ovidiu NISTOR